

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4238/2023
28.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Светлана Криловић, адвокат из ..., против туженог ЈКП "Водовод" Шабац, чији је пуномоћник Станислав Јоцковић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 361/23 од 15.06.2023. године, у седници већа одржаној 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 361/23 од 15.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П1 25/22 од 24.10.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је радни однос тужиоца заснован на одређено време код туженог по Уговору о раду број ... од 28.03.2017. године, Анексу I Уговора о раду број .../... од 01.09.2017. године, Анексу II Уговора о раду број .../... од 29.09.2017. године, Анексу III Уговора о раду број .../... од 14.03.2018. године и Анексу IV Уговора о раду број .../... од 25.03.2019. године, постао радни однос на неодређено време почев од 21.03.2022. године, као дана подношења тужбе. Ставом другим изреке, одбачена је као непотпуна тужба у делу тужбеног захтева којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му призна сва права као раднику који ради на неодређено време. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 62.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 361/23 од 15.06.2023. године, одбијена је жалба туженог и првостепена пресуда потврђена у усвајајућем делу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни суд је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 28.03.2017. године парничне странке су закључиле Уговор о раду број ..., ради обављања послова „...“ у Служби ..., на одређено време у трајању од 6 месеци. Анексом I Уговора о раду број .../... од 01.09.2017. године измењен је наведени уговор о раду у погледу описа посла наведеног радног места и услова рада. Анексом II Уговора о раду број .../... од 29.09.2017. године измењен је члан 3. уговора о раду тако што су избрисани број и реч „6 месеци“, а уписани број и реч „12 месеци“. Анексом III Уговора о раду број .../... од 14.03.2018. године измењен је члан 3. уговора тако што су избрисани број и реч „12 месеци“, а уписани број и реч „24 месеца“. Анексом IV Уговора о раду број .../... од 25.03.2019. године измењен је члан 2. уговора о раду тако да гласи: „Запослени је дужан да у току реализације друге, односно треће фазе пројекта, у складу са описом посла који обавља, пружа помоћ извођачу радова и да му да све потребне информације уколико је то неопходно за благовремено и квалитетно извршавање радова“. Такође је измењен и члан 3. уговора о раду тако што су избрисани реч и број „од 24 месеца“, а иза речи "године" додате су речи „до окончања реализације пројекта (доградња капацитета линије воде за капацитет до 126000ЕС) или престанка потребе за радом запосленог на описаном пројекту“. Тужилац на истим пословима без прекида ради и у време закључења главне расправе. Главни пројекат постројења за пречишћавање отпадних вода Шабац сачињен је 2013. године и саставни је део решења о грађевинској дозволи Министарства грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре од 20.10.2014. године, којим је инвеститору – Граду Шапцу одобрено извођење радова на изградњи централног постројења за пречишћавање отпадних вода Града Шапца, у смислу члана 136. став 3. Закона о планирању и изградњи. Тужени је према списку запослених на неодређено време од 27.03.2017. године имао у радном односу 142 запослена, а према списку запослених на одређено време на исти дан, имао је 15 запослених. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од 16.11.2016. године, утврђене су организационе целине и то: Технички сектор, Сектор за финансијске, опште и правне послове, Сектор одвођења и пречишћавања отпадних вода и Служба контроле квалитета вода. У Сектору одвођења и пречишћавања отпадних вода, у Служби одржавања отпадних вода, систематизована су радна места: шеф службе, пословођа, машиниста фекалних станица, електричар црпних станица, возач цистерни, шеф канализатора, канализатори, помоћни радници, а у Служби пречишћавања отпадних вода: шеф службе, инжењер постројења, инжењер грађевине и возач. Одлуком о измени наведеног правилника од 10.03.2017. године, у Сектору одвођења и пречишћавања отпадних вода систематизовано је седам нових радних места, поред осталих и радно место „...“, за које су предвиђени четврти степен стручне спреме и четири извршиоца. Тужени је током 2018. године, 2019. године и 2020. године, попуњавао обрасце за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава са захтевима упућеним надлежном органу ради пријема у радни однос запослених, односно попуњавања упражњених радних места и те обрасце предавао Градској управи Града Шапца – Одељењу за друштвене делатности.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев с образложењем да је тужилац код туженог обављао послове на радном месту које је било систематизовано Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места пре заснивања уговора о раду на

одређено време, који није био везан за пројекат, његове фазе, ни трајање, као ни анекси тог уговора, те како су две године тужиоачевог рада код туженог од почетка обављања истоврсних послова истекле 27.03.2019. године и након тог датума је наставио рад и обављао исте послове по Анексу IV Уговора о раду, то је у смислу члана 37. став 6. Закона о раду наступила претпоставка да је радни однос тужиоца заснован на одређено време постао радни однос на неодређено време. Приликом доношења одлуке нижестепени судови су имали у виду чињеницу да је тужени корисник јавних средстава и да је према Закону о буџетском систему до 31.12.2020. године постојала забрана новог запошљавања, али како је тужилац тужбом тражио да се утврди да је радни однос на неодређено време засновао почев од 21.03.2022. године, то одредбе овог закона нису биле од утицаја на доношење одлуке, јер забрана запошљавања више није била на снази. У делу којим је тужилац тражио да му се признају сва права као раднику на неодређено време, тужба је одбачена као непотпуна, у смислу члана 98. став 3, 192. став 1. и 101. став 5. у вези са чланом 294. став 1. тачка 7. ЗПП, јер не садржи јасно опредељен тужбени захтев у погледу права које тужиоцу треба признати, као раднику.

Чланом 24. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...95/18), прописано је да радни однос може да се заснује са лицем које има најмање 15 година живота и испуњава друге услове за рад на одређеним пословима, утврђеним законом, односно Правилником о организацији систематизацији послова. Правилником се утврђују организациони делови код послодавца, назив и опис послова, врста и степен захтеване стручне спреме, односно образовање и други посебни услови за рад на тим пословима, а може да се утврди и број извршилаца (став 1. и 2.). Чланом 31. истог закона, прописано је да уговор о раду може да се закључи на неодређено или одређено време. Чланом 37. ЗОР, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба (став 1). Послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива на период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Прекид краћи од 30 дана не сматра се прекидом периода из става 2. овог члана (став 3). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Чланом 27е. став 34. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 54/09...72/19), прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Ставом 35. тог члана, прописано је да изузетно од става 34. тог члана, радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе РС, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства.

У конкретном случају, тужилац је без прекида обављао исте послове почев од 28.03.2017. године, па и у време закључења главне расправе 24.10.2022. године, дакле дуже од 5 година, и то послове који су током целог периода његовог рада код туженог били систематизовани Правилником о организацији и систематизацији радних места тужене под називом „оператер на SCADA“ у Служби пречишћавања отпадних вода, што

значи да се не ради о пословима чије је трајање унапред одређено објективним разлозима. Правну природу уговора не одређује његов назив већ суштина правног односа који је њиме заснован. Нижестепени судови су правилно закључили да је тужена, закључењем Анекса IV уговора о раду, покушала да радни однос тужиоца представи као рад привременог карактера, до окончања реализације пројекта или престанка потребе за радом запосленог на пројекту, а у суштини тужилац није имао прекида у раду у обављању послова код тужене, који су трајни, континуирани и предвиђени Правилником о систематизацији радних места код тужене. Све наведено упућује да је закључивањем анекса уговора о раду на одређено време са тужиоцем, тужена злоупотребила право из одредбе члана 37. Закона о раду, а злоупотреба права је забрањена на основу одредбе члана 13. Закона о облигационим односима. Суд не може да пружи правну заштиту у вршењу права из облигационих односа противно циљу због ког је оно законом установљено.

Неосновано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили одредбе Закона о раду, уместо Закона о буџетском систему, као *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, код правилног закључка да је у складу са чланом 27е. став 34. Закона о буџетском систему забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места код корисника јавних средстава, била на снази до 31.12.2020. године, а тужилац је тужбеним захтевом тражио да се утврди да је радни однос заснован на одређено време код туженог постао радни однос на неодређено време почев од 21.03.2022. године, дакле у време када забрана запошљавања више није била на снази. С обзиром на то, испуњени су услови за преображај радног односа тужиоца у конкретном случају.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**